Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2023/397

23.11.2023

P9_TA(2023)0070

Europeiska ombudsmannens verksamhet – årsrapport 2021

Europaparlamentets resolution av den 14 mars 2023 om årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2021 (2022/2141(INI))

(C/2023/397)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2021,

— med beaktande av artikel 10.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

— med beaktande av artiklarna 15, 24.3, 228 och 298.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

— med beaktande av artiklarna 11, 41, 42 och 43 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),

— med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning,

— med beaktande av Europaparlamentets förordning (EU, Euratom) 2021/1163 av den 24 juni 2021 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (Europeiska ombudsmannens stadga) och om upphävande av beslut 94/262/EKSG, EG, Euratom ([1]),

— med beaktande av den europeiska kodexen för god förvaltningssed, som antogs av Europaparlamentet den 6 september 2001,

— med beaktande av det ramavtal om samarbete som ingicks av Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen den 15 mars 2006 och som trädde i kraft den 1 april 2006,

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Europeiska ombudsmannens verksamhet,

— med beaktande av sin resolution av den 9 mars 2022 om dialog med medborgarna: rätten att göra framställningar, rätten att vända sig till Europeiska ombudsmannen och det europeiska medborgarinitiativet ([2]),

— med beaktande av artiklarna 54 och 232.1 i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för framställningar (A9-0054/2023), och av följande skäl:

A. Årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2021 överlämnades formellt till Europaparlamentets talman den 7 juni 2022. Ombudsmannen, Emily O'Reilly, lade fram rapporten för utskottet för framställningar den 8 september 2022 i Bryssel.

B. Artiklarna 20, 24 och 228 i EUF-fördraget och artikel 43 i stadgan ger Europeiska ombudsmannen befogenhet att ta emot klagomål om missförhållanden i unionsinstitutionernas, unionsorganens eller unionsbyråernas verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) då den utövar sina domstolsfunktioner.

C. I artikel 15 i EUF-fördraget anges att ”unionens institutioner, organ och byråer ska utföra sitt arbete så öppet som möjligt” för att ”främja en god förvaltning och se till att det civila samhället kan delta”, och att ”varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat ska ha rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och byråers handlingar”. Att säkerställa att högkvalitativa tjänster tillhandahålls unionsmedborgarna och att EU-förvaltningen är lyhörd för deras behov och angelägenheter är avgörande för att skydda medborgarnas rättigheter och grundläggande friheter.

D. I artikel 41 i stadgan, om rätten till god förvaltning, anges bland annat att ”var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och byråer”.

([1]) EUT L 253, 16.7.2021, s. 1.
([2]) EUT C 347, 9.9.2022, s. 110.

E. Enligt artikel 298.1 i EUF-fördraget ska unionens institutioner, organ och byråer när de fullgör sina uppgifter stödja sig på en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.

F. Rätten att vända sig till Europeiska ombudsmannen, rätten att inge framställningar och det europeiska medborgarinitiativet är deltagarbaserade verktyg som främjar öppenhet, deltagardemokrati och ett aktivt unionsmedborgarskap.

G. År 2021 hjälpte ombudsmannen 20 536 personer och inledde 338 undersökningar, varav 332 var klagomålsbaserade och 6 var undersökningar på eget initiativ, och avslutade 305 undersökningar (300 klagomålsbaserade och 5 på eget initiativ). Merparten av undersökningarna rörde kommissionen (208 undersökningar eller 61,5 %). Näst flest undersökningar rörde Europeiska utrikestjänsten (16 undersökningar eller 4,7 %), och därefter Europaparlamentet (13 undersökningar eller 3,8 %), Europeiska rekryteringsbyrån (13 undersökningar eller 3,8 %), Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) (11 undersökningar eller 3,3 %), Europeiska läkemedelsmyndigheten (8 undersökningar eller 2,4 %), Europeiska unionens råd (7 undersökningar eller 2,1 %), Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (6 undersökningar eller 1,8 %) och andra institutioner (34 undersökningar eller 10,1 %).

H. De tre viktigaste frågorna i de undersökningar som ombudsmannen avslutade 2021 gällde öppenhet och ansvarighet (tillgång till information och handlingar) (29 %), serviceanda (26 %) och korrekt användning av skönsmässiga befogenheter (inbegripet i överträdelseförfaranden) (18 %). Andra frågor gällde respekten för processuella rättigheter, respekten för grundläggande rättigheter, god förvaltning av personalfrågor, sund ekonomisk förvaltning, allmänhetens deltagande i EU:s beslutsfattande, etiska frågor och visselblåsning med avseende på EU-förvaltningen.

I. När det gäller det strategiska arbetet under 2021 inledde ombudsmannens kontor sex nya strategiska undersökningar. Dessa handlade om hur kommissionen hanterar svängdörrsproblematik bland sina anställda, insynen i kommissionens kontakter med företrädare för tobaksindustrin, hur Frontex uppfyller sina skyldigheter i fråga om grundläggande rättigheter och säkerställer ansvarighet inom sitt utökade ansvarsområde, hur Europeiska försvarsbyrån hanterade sin tidigare verkställande direktörs ansökan till en högre befattning vid Airbus, hur kommissionen övervakar EU-medel som används för att stödja rätten till självständigt boende för personer med funktionsnedsättning och äldre samt hur Europeiska investeringsbanken lagrar vissa personuppgifter för arbetssökande innan den fattar rekryteringsbeslut.

J. I en bred undersökning av ”svängdörrsproblematik”, som omfattade ett urval av 100 beslut som kommissionen fattade under åren 2019–2021, fann ombudsmannen att kommissionen hade förbjudit bara två verksamheter.

K. År 2021 var det 20 år sedan ikraftträdandet av förordning (EG) nr 1049/2001 ([3]) om allmänhetens tillgång till handlingar (*öppenhetsförordningen*). Under hela 2021 prioriterade ombudsmannens kontor frågan om tillgång till handlingar, eftersom öppenhet fortfarande är den främsta grunden till klagomål och den viktigaste frågan i ombudsmannens arbete. Ombudsmannen stod värd för en offentlig konferens om hur öppenhetsförordningen bör moderniseras för att tillgodose allmänhetens behov på detta område.

L. EU-domstolen har upprepade gånger slagit fast att det är just öppenheten i lagstiftningsprocessen som bidrar till att öka institutionernas legitimitet i unionsmedborgarnas ögon och till att öka deras förtroende genom att det görs möjligt att öppet diskutera skillnaderna mellan olika ståndpunkter. EU-domstolen har konstaterat att det i själva verket är avsaknaden av information och debatt som kan ge upphov till tvivel hos medborgarna och bidra till spridningen av felaktig information, inte bara om lagenligheten av en enskild rättsakt, utan även om legitimiteten i beslutsprocessen i dess helhet ([4]).

M. Att öka medborgarnas deltagande och säkerställa öppenhet på EU-nivå är avgörande för att överbrygga den uppfattade klyftan mellan EU, dess institutioner, dess medborgare och representativa organisationer, övervinna medborgarnas låga förtroende för och tillit till EU:s institutioner och skapa en verklig flernivådemokrati. Ombudsmannen spelar en viktig roll för att överbrygga denna klyfta.

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EUT L 145, 31.5.2001, s. 43).

([4]) Domstolens domar av den 1 juli 2008, Sverige och Turco/rådet, C-39/05 P och C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, punkt 59, och av den 22 mars 2018, Emilio De Capitani/Europaparlamentet, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, punkt 78.

N. Medborgarnas klagomål till ombudsmannen är en viktig del av deltagardemokratin och legitimiteten i unionens beslutsprocess, eftersom de främjar öppenhet och god förvaltning i EU:s institutioner och organ. Ombudsmannens roll har utvecklats under årens lopp och gör det möjligt för medborgarna att nu använda sig av befogenheter på eget initiativ för att bidra till att ta itu med problem på systemnivå inom EU:s förvaltning och komma med rekommendationer om förbättringar i syfte att lösa problemen i olika fall av administrativa missförhållanden. Därigenom blir rollen allt viktigare för medborgarnas liv när det gäller frågor som miljö, migration och hälsa.

O. I fall där ett klagomål faller utanför ombudsmannens uppdrag bör ombudsmannen rekommendera klaganden att vända sig till en annan myndighet eller till utskottet för framställningar.

P. EU-domstolen har påpekat att den demokratiska modell som EU tillämpar har två dimensioner: representativ demokrati, baserad på artikel 10.1 och 10.2 i EU-fördraget, och deltagardemokrati, baserad på artikel 10.3 i EU-fördraget. Den första dimensionen innebär att medborgarnas företrädare ansvarar för de beslut som de fattar, och den andra ger medborgarna rätt att delta i beslutsprocessen. EU-domstolen har slagit fast att öppenhet är relevant för båda dessa dimensioner ([5]).

Q. I sitt strategiska arbete under 2021 lanserade ombudsmannens kontor egna nya och strategiska initiativ om hur EU:s institutioner, organ och byråer lagrar text- och snabbmeddelanden som skickas eller tas emot av deras anställda i samband med deras yrkesutövande, om artificiell intelligens och EU:s förvaltning, om EU-förvaltningens skyldighet att informera allmänheten om hur den kan utöva sin rätt att få tillgång till EU-handlingar, om öppenheten i EU-portalen för hantering av anbud för kontrakt som tilldelas av EU-institutioner, om kommissionens skyldigheter i fråga om öppenhet i den kommande översynen av EU:s tobakslagstiftning, om hur kommissionen tillhandahåller information om möten mellan kommissionsledamöter och organisationer eller egenföretagare samt om hur kommissionen säkerställer respekten för de mänskliga rättigheterna i samband med internationella handelsavtal.

R. När EU-domstolen uttalat sig om att ge allmänheten största möjliga tillgång till EU-handlingar har den konstaterat att öppenhet i detta sammanhang bidrar till att förstärka demokratin genom att göra det möjligt för medborgarna att kontrollera alla uppgifter som har legat till grund för en lagstiftningsakt. EU-domstolen har gjort gällande att medborgarnas möjlighet att få kännedom om vad som ligger till grund för lagstiftningsåtgärderna utgör en förutsättning för att de i praktiken ska kunna utöva sina demokratiska rättigheter ([6]).

S. EU-domstolen har tolkat artikel 10.3 i EU-fördraget som att medlagstiftarna inom ett system som grundas på principen om demokratisk legitimitet måste ansvara för sina handlingar inför allmänheten. EU-domstolen har slagit fast att medborgarnas utövande av sina demokratiska rättigheter förutsätter att de har möjlighet att i detalj följa beslutsförfarandet inom de institutioner som deltar i lagstiftningsprocessen och att de har tillgång till all relevant information ([7]).

1. Europaparlamentet godkänner Europeiska ombudsmannens årsrapport för 2021 och välkomnar den utmärkta redogörelsen för de viktigaste faktauppgifterna och siffrorna avseende ombudsmannens arbete 2021.

2. Europaparlamentet gratulerar Emily O'Reilly och hennes kontor till deras enastående arbete och konstruktiva ansträngningar för att hitta en balans mellan EU-institutionernas rätt att arbeta och allmänhetens intresse för en EU-förvaltning vars arbete genomsyras av största möjliga integritet och ansvarighet. Parlamentet gratulerar dem till att ha förbättrat den representativa demokratin och deltagardemokratin och samtidigt ha ökat allmänhetens deltagande, och legitimiteten, i EU:s beslutsprocess. Parlamentet konstaterar att ombudsmannens arbete har lett till positiva förändringar inom unionens institutioner och organ.

3. Europaparlamentet uppskattar de utmärkta förbindelserna mellan ombudsmannen Emily O'Reilly och utskottet för framställningar under 2021. Parlamentet uppskattar det robusta samarbetet mellan de två organen, som ett viktigt verktyg för att öka EU-institutionernas demokratiska ansvarstagande. Parlamentet påminner om att förbindelserna med Europeiska ombudsmannen är ett av ansvarsområdena för utskottet för framställningar enligt parlamentets arbetsordning. Parlamentet ser med uppskattning på de gemensamma intressen som återspeglas i flera resolutioner som bygger på ombudsmannens undersökningar, särskilt när det gäller EU-förvaltningens öppenhet och ansvarighet i samband med covid-19.

([5]) Domstolens dom i mål T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, punkt 41.

([6]) Domstolens domar i målen C-39/05 P och C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, punkt 46, och T-540/15, EU:T:2018:167, punkt 80, av den 17 oktober 2013, rådet/Access Info Europe, C-280/11 P, ECLI:EU:C:2013:671, punkt 33, och av den 15 september 2016, Herbert Smith Freehills/rådet, T-710/14, ECLI EU:T:2016:494, punkt 35.

([7]) Domstolens domar av den 22 mars 2011, Access Info Europe/rådet, T-233/09, ECLI:EU:T:2011:105, punkt 69, och i mål T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, punkt 98.

4. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens initiativ för att ta reda på hur EU:s institutioner, organ och byråer skulle kunna göra medborgarna medvetna om allmänhetens rätt att få tillgång till handlingar. Parlamentet välkomnar den offentliga konferensen om framtiden för tillgång till handlingar, som anordnades av ombudsmannens kontor i Bryssel den 15 november 2021 med titeln ”Tillgång till EU-handlingar: vad händer härnäst?”.

5. Europaparlamentet gratulerar ombudsmannen till hennes arbete med att utfärda en kort vägledning för EU-förvaltningen om vilken policy och praxis de bör tillämpa för att ge verkan åt allmänhetens rätt att få tillgång till EU-handlingar. Parlamentet lovordar ombudsmannen för de råd som ges genom den interaktiva vägledningen på ombudsmannens webbplats.

6. Europaparlamentet är fast övertygat om att medborgarnas tillgång till alla handlingar från EU:s institutioner, organ och byråer utgör grunden för en deltagardemokrati och bidrar till att öka allmänhetens medvetenhet om och stöd för EU-institutionerna. Parlamentet välkomnar ombudsmannens ansträngningar för att förbättra allmänhetens deltagande, och legitimiteten, i EU:s beslutsprocess. Parlamentet påminner om att rätten att vända sig till ombudsmannen stärker medborgarnas engagemang och förtroende för EU:s institutioner, eftersom den främjar öppenhet och god förvaltning inom EU:s institutioner och organ.

7. Europaparlamentet påminner om att domstolen underströk att kravet på opartiskhet, vilket gäller för institutioner, organ och byråer när de utövar sina uppgifter, syftar till att säkerställa likabehandling, som är ett av unionens fundament. Parlamentet betonar att detta krav syftar till att förhindra situationer med potentiella intressekonflikter och omfattar alla omständigheter som en tjänsteman eller anställd måste fatta beslut om, med tanke på den grundläggande betydelsen av garantin för oberoende och integritet när det gäller både den interna funktionen och den externa bilden av unionens institutioner, organ och byråer ([8]).

8. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att fortsätta att ge unionsmedborgarna tillräcklig information om ombudsmannens roll och omfattningen av ombudsmannens verksamhet, samt om ombudsmannens inflytande på utvecklingen av EU:s institutioner.

9. Europaparlamentet påminner om att ett av sätten att förbättra medborgarnas uppfattning om EU är att göra EU mer tillgängligt, lättbegripligt och transparent för dem. Parlamentet anser att möjligheten för medborgarna att ställa sina regeringar till svars skulle stärka medborgarnas demokratiska rättigheter och öka medborgarnas förtroende för EU:s beslutsprocess. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta nödvändiga åtgärder för att garantera största möjliga öppenhet. Parlamentet beklagar djupt att rådets nuvarande arbete, trots flera uppmaningar från parlamentet och ombudsmannen, fortfarande präglas av bristande öppenhet. Medborgarna får inte heller vederbörlig tillgång till lagstiftningshandlingar som utarbetats av rådet. Parlamentet uppmanar rådet att följa de öppenhetsstandarder för en demokrati som krävs enligt fördragen och som ombudsmannen rekommenderade i sin särskilda rapport från maj 2018 ([9]).

10. Europaparlamentet framhåller att det 2021 var tjugo år sedan öppenhetsförordningen trädde i kraft. Parlamentet välkomnar ombudsmannens kontors särskilda fokus på denna fråga under hela 2021. Parlamentet noterar att detta system har visat sig ha positiva effekter men skulle kunna anpassas bättre till den tekniska utvecklingen. Parlamentet noterar med oro att den nuvarande lagstiftningen om allmänhetens tillgång till EU-handlingar är mycket föråldrad, på grund av de senaste årtiondenas tekniska framsteg i fråga om tillgång till dokumentation, nya kommunikationsmedel och olika sätt att registrera, förvalta och lagra information. Parlamentet erkänner behovet att se över öppenhetsförordningen för att se till att EU går i bräschen för allmänhetens tillgång till handlingar och demokratisk öppenhet för medborgarna. Parlamentet välkomnar ombudsmannens bidrag i fråga om öppenhetsförordningen och uppmanar kommissionen, rådet och det berörda parlamentsutskottet att beakta detta.

11. Europaparlamentet noterar att kommissionen är redo att fortsätta lagstiftningsarbetet om tillgång till handlingar i partnerskap med medlagstiftarna, såsom vice ordförande Věra Jourová konstaterade under den offentliga konferensen den 15 november 2021 ”Tillgång till EU-handlingar: vad händer härnäst?”.

12. Europaparlamentet betonar att ombudsmannen har inlett ett strategiskt initiativ om hur förvaltningen lagrar text- och snabbmeddelanden som skickas eller tas emot av deras personal i samband med deras yrkesutövning. Parlamentet stöder ombudsmannens engagemang för att förbättra EU-förvaltningens hantering av text- och snabbmeddelanden och av annan ny teknik som en del av dess skyldigheter i fråga om öppenhet.

([8]) Se domen av den 12 oktober 2022 – Ángel Vasallo Andrés/Europaparlamentet, T-496/21, ECLI:EU:T:2022:628, punkt 21, och domen av den 27 mars 2019, Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel och Remedia d.o.o./Europeiska kommissionen, C-680/16 P, ECLI:EU:C:2019:257, punkt 26.

([9]) Särskild rapport från Europeiska ombudsmannen avseende den strategiska undersökningen OI/2/2017/TE om insynen i rådets lagstiftningsprocess.

13. Europaparlamentet noterar ombudsmannens undersökning av kommissionens vägran att ge allmänheten tillgång till textmeddelanden som utväxlats mellan kommissionens ordförande och verkställande direktören för ett läkemedelsföretag om inköp av covid-19-vacciner. Parlamentet påminner om att textmeddelanden vars innehåll rör politik, verksamhet och beslut inom institutionens ansvarsområde betraktas som EU-handlingar enligt öppenhetsförordningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut leva upp till principerna om etik, öppenhet och ansvarsskyldighet gentemot unionsmedborgarna.

14. Europaparlamentet framhåller ombudsmannens undersökning av hur kommissionen hanterade en begäran om allmänhetens tillgång till handlingar om kvaliteten på de kirurgiska munskydd som distribuerades under våren 2020 under covid-19-pandemin. Parlamentet noterar med oro att kommissionen vid den tidpunkt då begäran gjordes, under en folkhälsokris, inte säkerställde den högsta nivå av öppenhet som krävs.

15. Europaparlamentet betonar behovet att övervaka genomförandet av ombudsmannens rekommendationer från 2016 om ökad öppenhet i lagstiftningsprocessen. Parlamentet välkomnar ombudsmannens krav på ökad öppenhet under trepartsmötena, men erkänner samtidigt behovet av rätt balans mellan öppenhet och de särskilda utmaningar och känsliga frågor som är förknippade med arbetet för att nå kompromisser om lagstiftningsförslag. Parlamentet upprepar sin uppmaning att före eller kort efter trepartsmötena som standard även offentliggöra dokumentation – inbegripet kalendrar, dagordningar, protokoll, dokument som är föremål för granskning, ändringsförslag och information om medlemsstaternas delegationer och deras ståndpunkter och protokoll – i en standardiserad och lättillgänglig onlinemiljö, i enlighet med öppenhetsförordningen och domstolens rättspraxis.

16. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens breda strategiska undersökning av hur kommissionen hanterar svängdörrssituationer samt ombudsmannens undersökningar av svängdörrsproblematik i andra EU-organ, såsom Europeiska investeringsbanken och Europeiska försvarsbyrån. Parlamentet påminner om att en korrekt hantering av svängdörrsproblematiken är avgörande för att upprätthålla förtroendet för EU-institutionerna. Parlamentet uppmanar på nytt ombudsmannen att fortsätta sitt arbete för att se till att namnen på högre EU-tjänstemän som varit inblandade i svängdörrsproblematiken offentliggörs vid lämpligt tillfälle, och att garantera fullständig insyn i all relaterad information. Parlamentet uppmanar kommissionen att skärpa reglerna om svängdörrsproblematik och intressekonflikter och se till att kraftfulla regler genomförs vid alla EU-institutioner.

17. Europaparlamentet gratulerar ombudsmannen till undersökningen av hur kommissionen hanterade farhågor om sammansättningen av högnivåforumet om EU:s kapitalmarknadsunion, där slutsatsen drogs att kommissionens åtgärder för att minska potentiella intressekonflikter ledde till att bara 7 av gruppens 28 medlemmar var verkligt oberoende. Parlamentet framhåller att administrativa missförhållanden konstaterades i detta fall. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att införa strängast möjliga etiska regler för att förhindra intressekonflikter och att vidta ytterligare åtgärder för att ta itu med svängdörrsproblematiken, i full överensstämmelse med ombudsmannens rekommendationer.

18. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens strategiska undersökning om hur kommissionen säkerställer öppenhet i fråga om sina kontakter med företrädare för tobaksindustrin. Parlamentet beklagar att kommissionen, med undantag för generaldirektoratet för hälsa och livsmedelssäkerhet (GD SANTE) och generaldirektoratet för skatter och tullar (GD TAXUD), fortfarande underlåter att säkerställa fullständig och proaktiv öppenhet i samband med möten med företrädare för tobaksindustrin. Parlamentet beklagar att denna underlåtelse undergräver den oinskränkta offentliga granskning som krävs enligt bestämmelserna i Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll.

19. Europaparlamentet påpekar att ombudsmannen, efter sin undersökning av Frontex klagomålsmekanism, där hon uppmärksammade byråns förseningar när det gäller att fullgöra sina nya skyldigheter enligt själva mekanismen och de skyldigheter som åligger ombudet för grundläggande rättigheter, har inlett en undersökning på eget initiativ om hur Frontex fullgör sina skyldigheter i fråga om grundläggande rättigheter och säkerställer ansvarighet inom sitt utökade ansvarsområde. Parlamentet betonar att undersökningen i fråga syftade till att klargöra frågor som rör ansvarigheten inom Frontex gemensamma insatser, verksamhet som rör migranters återvändande och migrationsstöd vid screening vid EU:s yttre gränser.

20. Europaparlamentet välkomnar att en undersökning har inletts rörande kommissionens roll när det gäller att bedöma hållbarheten hos de gasprojekt som energigemenskapen – där EU, länderna på västra Balkan, länderna i Svartahavsregionen och Norge ingår – förtecknat som projekt av regional betydelse, efter ett klagomål från en organisation i det civila samhället som kritiserade kommissionen för att inte ha säkerställt att gasprojektens hållbarhet hade bedömts ordentligt innan de togs med i förteckningen. Parlamentet erinrar om att dessa projekt utvärderades enligt en metod som kommissionen tidigare använde för sin förteckning över projekt av gemensamt intresse och som i dagsläget är otillräcklig och inte längre används. Parlamentet anser att energiprojekt som främjas eller finansieras av EU bör utvärderas på ett så öppet, konsekvent och deltagarbaserat sätt som möjligt, särskilt med tanke på den nuvarande geopolitiska energisituationen.

21. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens uttalanden om handelsförfaranden där det framhölls – som ett administrativt missförhållande – att kommissionen inte slutfört någon uppdaterad ”bedömning av konsekvenserna för hållbar utveckling” innan handelsförhandlingarna mellan EU och Mercosur slutfördes.

22. Europaparlamentet betonar vikten av antagandet av den uppdaterade stadgan för ombudsmannens kontor i juni 2021. Parlamentet påminner om att den nya stadgan kodifierar många av ombudsmannens arbetsmetoder på senare år. Parlamentet välkomnar att den reviderade stadgan utgör en förstärkt rättslig ram för kontoret och inför nya skyddsåtgärder som ytterligare garanterar dess oberoende. Parlamentet är fast övertygat om att budgeten för ombudsmannens kontor måste justeras för att säkerställa att kontoret har de resurser som krävs för att effektivt hantera den sammanlagda arbetsbördan och för att kunna fortsätta att arbeta på ett adekvat sätt för unionsmedborgarna.

23. Europaparlamentet gratulerar ombudsmannens kontor till genomförandet och översynen av det påskyndade förfarandet, som syftar till att snabbt hantera klagomål om allmänhetens tillgång till handlingar. Parlamentet noterar att förfarandet gett utmärkta resultat, bland annat en betydande minskning av handläggningstiderna, en ökning av antalet klagomål om tillgång till handlingar och allmän tillfredsställelse hos intressenter med det påskyndade förfarandet.

24. Europaparlamentet välkomnar den nya strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning som kommissionen lade fram den 3 mars 2021 för perioden 2021–2030, genom vilken en ram upprättas för medlemsstaternas och EU-institutionernas genomförande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

25. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens engagemang. Parlamentet erkänner hennes arbete som en del i EU-ramen för att skydda, främja och övervaka EU-institutionernas korrekta genomförande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet erkänner EU:s roll som global partner när det gäller att främja inkludering av personer med funktionsnedsättning.

26. Europaparlamentet betonar resultaten av två undersökningar om hur EU-medel används för institutioner för social omsorg. Parlamentet välkomnar ombudsmannens undersökning på eget initiativ om hur kommissionen övervakar EU-medel som används för att stödja rätten till självständigt boende för personer med funktionsnedsättning och äldre.

27. Europaparlamentet välkomnar förteckningen över bästa praxis för att tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättning i nödsituationer, som utarbetats till följd av ett strategiskt initiativ om hur kommissionen tillgodosett de särskilda behoven hos personal med funktionsnedsättning under covid-19-pandemin. Parlamentet uppmuntrar ombudsmannen och hennes kontor att fortsätta sitt arbete till förmån för personer med funktionsnedsättning och att se till att dessa fullt ut kan utöva sin rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen.

28. Europaparlamentet gratulerar ombudsmannen till att ha utvidgat rollen för Europeiska ombudsmannanätverket när det gäller kapacitetsuppbyggnad och förmedling av bästa praxis mellan ombudsmannainstitutioner i medlemsstaterna, EES-länder och kandidatländer. Parlamentet gratulerar ombudsmannanätverket till dess anordnande av riktade webbseminarier om olika frågor, däribland artificiell intelligens och e-förvaltning inom offentliga förvaltningar, Frontex klagomålsmekanism och övervakning av påtvingat återvändande samt institutionsvård, användning av EU-medel och lärdomar från covid-19-pandemin.

29. Europaparlamentet uppmuntrar ombudsmannen att fortsätta samarbetet med de nationella ombudsmännen inom ramen för Europeiska ombudsmannanätverket. Parlamentet anser att det är nödvändigt att intensifiera samverkan och utbytet av bästa praxis med och mellan nationella och regionala ombudsmän och Europeiska ombudsmannen, för att se till att medborgarna får bättre information om sina rättigheter och bättre vägledning när de lämnar in klagomål. Parlamentet uppmanar detta nätverk att beakta den roll som nationella och regionala ombudsmän skulle kunna spela för att öka unionsmedborgarnas deltagande i EU:s beslutsprocess.

30. Europaparlamentet gratulerar kommissionens generaldirektorat för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder och Europeiska utrikestjänsten till att ha vunnit Europeiska ombudsmannens pris för god förvaltning 2021 för sina betydande insatser förra året, när de hjälpte över en halv miljon unionsmedborgare som strandsatts runt om i världen på grund av covid-19-pandemin att ta sig hem.

31. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution och betänkandet från utskottet för framställningar till rådet, kommissionen, Europeiska ombudsmannen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt till medlemsstaternas ombudsmän eller motsvarande behöriga organ.